בהמה המקשה פרק רביעי חולין עו.

מתני' רגליה. האחרונים: **ארכובה.** מפרש בגמ': **[ב]לומת הגידין.** למעלה מארכובה הוא ומסוך לה והן אותן שלשה חוטין שנוטלין מנקבי הכשר מתלולית העצם שקורין לינקרו"ן: **וכן שניטל.** אפילו לא נחתך העצם: **נשבר העצם.** ולא נחתך: **אם רוב נשבר קיים.** מפרש בגמרא [ע"ב] לרובן ויוצרו היקפו: **שחיטתו מטהרתו.** ומותר באכילה ואם לאו אין שחיטתו מטהרתו בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה [ג]וכן שניטל צומת הגידין נשבר העצם אם רוב הבשר קיים שחיטתו מטהרתו ואם לאו אין שחיטתו מטהרתו: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייא למטה למטה מן הארכובה למעלה למעלה מן הארכובה באיזו ארכובה אמרו בארכובה הנמכרת עם הראש עולא אמר רבי אושעיא [ד]כנגדו [ה]בגמל ניכר אמר ליה עולא לרב יהודה בשלמא לדידי דאמינא כנגדו בגמל ניכר היינו דקתני וכן שניטל צומת הגידין אלא לדידך מאי וכן שניטל צומת הגידין אמר ליה רכובה בלא צומת הגידים וצומת הגידים בלא רכובה והא נחתכו קתני אישתיק לבתר דנפק אמר מ"ט לא אמרי ליה למטה למטה מן הארכובה למעלה למעלה מצומת הגידין הדר אמר ולא אמרי ליה ואמר לי נחתכו קתני הכא נמי מן הארכובה ולמעלה קתני רב פפא מתני הכי אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייא [ו]למטה למטה מן הארכובה ומצומת הגידין למעלה למעלה מן הארכובה ומצומת הגידין וכן שניטל צומת הגידין וארכובה גופה כדעולא א"ר אושעיא ומי איכא מידי דאילו מדלי פסיק ליה וחיה מתתי פסיק ליה ומתה אמר רב אשי [ז]טרפות קא מדמית להדדי [א] אין אומרין בטרפות זו דומה לזו [ח]שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיה ואלו הן צומת הגידין רבה אמר רב [ב] [ט]אש"ר דאגרמא ולבר רבה בר רב הונא אמר רב [ג] אשי [י]דאגרמא ולגיו רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב [יא]אסי דעילוי ערקומא יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' אבא ויתיב וקאמר דערקומא גופה אמר ליה רבי אבא לא תציתו ליה הכי אמר רב יהודה [יב]היכא דפרעי טבחי והיינו [יג]רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב אסי אמר רב יהודה אמר שמואל [יד]צומת הגידים שאמרו מקום שהגידין צומתין ועד כמה א"ל ההוא מדרבנן ורב יעקב שמיה כי הוינן בי רב יהודה אמר לן שמעו מני מלתא דמגברא רבה שמיע לי ומנו שמואל צומת הגידין שאמרו מקום שהגידין צומתין בו וממקום שצומתין עד מקום שמתפשטין וכמה אמר אביי [טו]ארבעה [טז]בטדי בתורא בדקה מאי אמר אביי ·בליטי הוו צומת הגידים בליעי לא הוו צומת הגידים אשוני הוו צומת הגידים רכיכי לא הוו צומת הגידים אלימי הוו צומת הגידים קטיני לא הוו צומת הגידים חווריי הוו צומת הגידים לא חווריי לא הוו צומת הגידים

מר

אלא לדידך מאי בו'. תימה דלמא סוכר כמ"ד צומת הגידין הוי לאגרמא ולבר דהיינו כשיולא מן העצם אבל למעלה מן הארכובה לא מיטרף משום צומת הגידין וי"ל מדפריך ליה עולא מכלל דהוה פשיטא ליה לצומת הגידין הוי לאגרמא ולגיו ועוד דרב יהודה דקאמר בסמוך היכא דפרעי טבחי והיינו דרבא בריה דרבה בר רב הונא דקאמר עילוי ערקומא שהוא עליון יותר: **הכא** נמי מן הארכובה ולמעלה קתני. לעולא ניחא דמלי לפרס מן הארכובה ולמטה מיד אף על גב דלא בכל מקום כשרה כמו כנגד צומת הגידין מכל מקום כיון דמיתוקם למטה מיד ולמעלה מיד ניחא:

מר

מסורת הש"ס

א) לעיל מב: מז:. ב) [בכורות מח.]. ג) [עיין פי' רש"י פרשה חי שרה בפסוק וייכנך הגמליס]. ד) כ"כ הלכ: ע"פ לעיל מח: [נה: מ.]. ה) [היינו לב אחי הקדמון]. ו) [בערוך ערך ערקומא איתא רב אחיי]. ז) [נ"ל דרבא]. ח) [נרפת הערוך בערי כרי"ם ופי"ם בערך בטרי מ"ם בפס ר"מ]. ט) [נ"ל אחר ד"ה וקן]. י) עיין רש"ש. כ) בפ"ת: כנון.

גליון הש"ם

רש"י ד"ה ארבעה. עי' לעיל דף נ: ע"ב בתו"י ד"ה בטדא ולעיל דף מד ע"א בתוס' ד"ה כדי:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלו הן וכו' והיכן כלה מה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) נמ' אין אומרין בטריפות זו דומה לזו שהרי. ב"ב עי' לעיל נה ע"ב רש"י ד"ה שהרי חותכה ועי' בתוס' ד"ה שהרי קל ע"ב תוס' ד"ה שהרי ודו"ק: ב) שם רבה אמר רב אסי. נתחק מלת אסי. וע"ב אסי: ג) שם רבה בר רב הונא אמר רב אסי. נתחק מלת אסי. וע"ב אסי:

לעזי רש"י

צינקרו"ן. עצם העקב.

מוסף רש"י

צומת הגידין. מקום שהגידין נימתין מתחברין ומתהלקין, לשון חיתך לומתו דספסים (מנ.) אשמדייטנ"ל בלע"ז (לעיל נ' ועי' ארבה ג נגן). שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיה. נתחק בשר רגלים למעלה מצומת הגידין ולא נשבר העצם כשרה, נתחתכה למטה במקום צומת הגידין אע"פ שנמצין מכאן טרפה, כדאמרינן וכן שניטל צומת הגידין, ואע"פ שלא נחתך העצם (לעיל מח:) אי: חתוך פיסמין אי גיד ואחרי ומתה, חתוך כל מתפיה ומתי (לעיל נה:).

שיטה מקובצת

א) ואדיל דבארכובה הנמכרת: ב) מהיכן מתחיל והיכן כלה כח חיות הגידין:

עין משפט נר מצוה

סז א מי' פ"ח מהלי' שחיטה הל"ח סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' נה סעיף ח:

סח ב מי' שם הל"ז ועי' בהשגות וכ"מ סמג שם טוש"ע יו"ד סי' נו סי"ח:

סט ג מי' שם הל' יא סמג שם טוש"ע יו"ד סי' נה סעיף ח:

ד [מי' שם הלכה טון]:

ע ה ו מי' שם הל"ג סמג שם טוש"ע יו"ד סי' נו סעי' כ:

עא ז מי' שם טוש"ע שם סעיף ד:

ח [טוש"ע שם סעיף ג]:

עב ט י מי' שם טוש"ע שם סעי' ה:

רבינו גרשום

נשבר העצם אם רוב בשר קיים מן הארכובה ולמעלה: ברכובה הנמכרי עם הראש. מקום שחותך רגל של בהמה זו היא ארכובה: עולא א"ר אושעיא כנגדו בגמל ניכר כלומר לא רכובה הנמכרת עם הראש אלא אותה רכובה שהיא בסוף הקולית בתחלת ענקירון וניכר בגמל בסוף זנבו שזנבו קצר ואינה יכולה לכסותו: אלא לדידך מאי וכן שניטל צומת הגידים והא למעלה מן הארכובה הנמכרת עם הראש באותו מקום הוא צומת הגידים: והא נחתכו קתני והיאך יכלת לאוקומיה מתניתין מן הארכובה ולמעלה רכובה בלא צומת הגידים והא נחתכו קתני דמסמע דנחתכו הכל רכובה וצומת הגידים. מ"ט לא אמרי ליה למטה למטה מצומת הגידים כשרה. למעלה למעלה מצומת הגידים טרפה. וכן שניטל צומת הגידים למעלה מרכובה הנמכרת עם הראש: הכא נמי מן הארכובה ולמעלה קתני הכא נמי כשאני א' לא למטה למטה מצומת הגידים למעלה למעלה מצומת הגידים הוא יקשה לי מן הארכובה ולמעלה קתני ולא קתני מצומת הגידים רק למעלה במתניתין קתני כלומר מ) למטה מן הארכובה בעינן לאוקומי מתניתין בקרוב לרכובה בין מלמעלה ובין מלמטה דוהו בצומת הגידים ולא בעינן לאוקומי מתניתין למעלה מן הארכובה ולמעלה ומצומת הגידים. ולמטה מן הארכובה ומצומת הגידים לפיכך לא מוקמינן למעלה מן הארכובה ולמטה מן הארכובה ברכובה הנמכרת עם הראש אלא ברכובה עליונה דבגמל ניכר ומצינן לאוקומי דלא תיקשי וכן שניטל צומת הגידים והיא רכובה כדעולא. ומי איכא מידי דאילו קא פסיק לה כלומר השתא דמוקמינן למעלה מן הארכובה ברכובה דעולא מי איכא מידי כו' כלומר דאמרינן למעלה מן הארכובה טרפה הא למטה מן הארכובה כשרה אע"ג דלמעלה מצומת הגידים ולבסוף קתני וכן שניטל צומת הגידים טרפה שדיא למטה: דאגרמא ולבר גידים של מעלה מן השופי דאגרמא ולגו בגידים שבין בשר לעצם דעילוי ערקומא שקורין בלשון כנען טיג ושעל הרכובה עצמה עצם קטן שעל הרכובה הגידים שעליו הן צומת הגידים.

מ) נראה דל"ל כלומר למטה מן הארכובה ולמעלה מן הארכובה בעינן לאוקומי מתני' וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com